

Vzdělávací obor: **Osobnostní a sociální výchova**

Očekávaný výsledek učení: CSP-OSV-002-ZV5-003

Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.

Popis úrovně: Na cestě

- rozvíjí poznání prosociálního chování, aktivního naslouchání
- zažije situace kooperace a soutěžení, diskutuje výhody a nevýhody těchto forem skupinové interakce
- zkouší pojmenovat různé role ve skupinové činnosti
- v modelových situacích navrhne, jak podpořit atmosféru bezpečí v rámci skupinové činnosti (např. řešení konfliktu, vzájemné naslouchání, respektující reakci)
- v modelových situacích zkouší rozlišovat, které chování je eticky vhodné/nevhodné
- sdílí svoje zkušenosti ze skupinové činnosti, vyzkouší si poskytnutí konstruktivní zpětné vazby druhým k jejich zapojení
- ve svém chování a jednání zkouší uplatňovat základní etická pravidla

Společná stavba města

Autor: Šárka Machová

Anotace

Cílem aktivity je rozvíjet schopnost spolupráce, aktivního naslouchání a základní reflexe skupinové činnosti. Žáci mají příležitost zažít různé role ve skupině a reflektovat, co jednotliví členové skupině přinesli. Zároveň podporujeme komunikaci založenou na respektu a bezpečí.

Zadání pro žáky

Úkolem je ve skupině postavit město z kostek (případně jiného jednoduchého materiálu). Nejdříve si společně řekneme, co vše můžeme zvládnout postavit v omezeném časovém limitu. Vynosujeme si skupiny.

Každý člen skupiny bude mít svou roli (např. stavitel, plánovač, mluvčí, hlídač času). Ve skupině každý člen přispívá celku a tomu, aby se podařilo něco vytvořit, splnit zadání nebo nějaký cíl. Pojdme se podívat na tyto role. Co myslíte, že bude dělat plánovač, stavil, mluvčí a hlídač času?

Co je podle nás důležité dělat nebo nedělat, když chceme spolupracovat?

Jaké situace mohou během spolupráce nastat, jak jim můžeme předcházet?

- Jak můžeme podpořit například pocit bezpečí ve skupině?
- Jak zajistit, aby každý vyslechl každého?

Na konci stavby si společně popovídáme: Co se komu dařilo? Co bylo těžké? Jak jsme spolu mluvili a naslouchali si? Připravíme si krátké shrnutí pro ostatní: co se nám ve spolupráci dařilo, co by šlo příště zlepšit. Poté odprezentujeme výsledek a průběh spolupráce ostatním.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Klíčová kompetence komunikační Aktivní naslouchání (KKK-AKN-000-ZV5-001)	<i>Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikační potřeby partnera</i>	- prostřednictvím různých aktivit a her trénuji schopnost žáků pozorně a soustředěně naslouchat - nechávám žáky reagovat na prožité komunikační situace a s nimi spojené úspěchy a neúspěchy; nechávám je vcítit se do spolužáků, identifikovat komunikační fauly apod.

Metodický komentář pro učitele

Učitel rozdělí žáky do čtyřčlenných skupin. Každý žák si vylosuje nebo zvolí roli (možné role: stavitel – skládá kostky, plánovač – navrhuje, co kam patří, mluvčí – shrnuje nápady a prezentuje skupinu, hlídač času – sleduje průběh a tempo práce).

Skupiny dostanou 15 minut na stavbu města. Po dokončení každá skupina:

- popíše svou spolupráci (např. „Dařilo se nám naslouchat?“ „Co by šlo příště jinak?“)
- sdílí zpětnou vazbu (např. „Líbilo se mi, jak...“, „Příště bych si přál, aby...“),
- pojmenuje výhody a nevýhody spolupráce vs. soutěžení (možno doplnit krátkou soutěžní variantou ve druhé části aktivity).

Tipy:

1. Materiál na stavbu volíme podle dostupnosti, mohou to být různé typy jednoduchých dřevěných kostek, jednotkové krychle apod.
2. Během spolupráce skupin je vhodné nezasahovat ze strany učitele, pokud to není vyloženě nutné.
3. Základní pravidla, pokud je již ve třídě máme, lze doplnit o tipy pro efektivní týmovou spolupráci.
4. Po skončení stavby je důležité shrnutí: co se ve spolupráci dařilo, co by šlo příště zlepšit.
5. Role ve skupinové spolupráci lze také rozšířit, vytvořit ve spolupráci s žáky. V početnějších skupinách volit do skupiny např. 2 stavitele.
6. V této aktivitě žáky do skupin losujeme, učí se tak spolupracovat s různými spolužáky.
7. Otázky na skupinovou zpětnou vazbu spolupráce promítneme nebo napíšeme na tabuli. Individuální reflexi žáci píšou, proto skupinová reflexe postačuje v mluvené formě.

Popis ověřování

Učitel*ka sleduje, vede žáky k:

- pozorovali a popisovali projevy aktivního naslouchání – např. „Viděl jsi, že tě poslouchal? Jak jsi to poznal?“
- reflexi skupinové spolupráce
- pojmenování faktorů, které podporovaly efektivní práci skupiny, bezpečí ve skupině.
- vyjadřování konstruktivní zpětné vazby, např. pomocí vět: „Příště zkus...“
- hledání řešení případných komunikačních problémů, např. přerušování, neporozumění, ignorování návrhů.

Příloha

Pracovní list k reflexi „Společné stavby města“